

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň Mgr. Lenky Bahýľové a Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **P. Ž.**, zastoupený Mgr. Jiřím Mulačem, advokátem, sídlem Riegrova 2668/6c, České Budějovice, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje**, sídlem Lannova třída 193/26, České Budějovice, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2019, č. j. ŘKRŘ – 4914/2019, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 7. 2020, č. j. 51 A 3/2020 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **s e z a m í t á**.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jiřího Mulače.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející průběh řízení

[1] Náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje pro ekonomiku (dále též „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 26. 4. 2016, č. j. KRPC-76305-

59/ČJ-2013-0200VO, nepřiznal žalobci podle § 102 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“) náhradu za ztrátu na služebním příjmu po dobu další neschopnosti ke službě od 5. 8. 2015. Rozhodnutím ze dne 12. 7. 2016, č. j. KRPC-49655-12/ČJ-2016-0200VO, prvostupňový správní orgán nepřiznal žalobci náhradu za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě podle § 103 odst. 1 zákona o služebním poměru a jednorázové odškodnění podle § 105 téhož zákona. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 11. 2019, č. j. ŘKŘ – 4914/2019, k odvolání žalobce změnil výroky obou prvostupňových rozhodnutí, po věcné stránce však zůstaly výroky shodné.

[2] Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno poté, kdy Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 346/2018 – 33, zrušil předcházející rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2017, č. j. ŘKŘ-11101/2017, o odvolání žalobce proti uvedeným prvostupňovým rozhodnutím. Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku neztotožnil s hodnocením revizního znaleckého posudku Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále též „posudek IPVZ“), jak jej provedl žalovaný (a následně krajský soud). Posudek IPVZ a z něj vycházející rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2017, č. j. ŘKŘ-11101/2017, vyhodnotil ve vztahu k vypořádání znaleckého posudku MUDr. Vorla, předloženého žalobcem, jako nepřezkoumatelné. Podle Nejvyššího správního soudu se posudek IPVZ úplně a přesvědčivě nevypořádal se závěry obsaženými v posudku MUDr. Vorla, neboť toto vypořádání spočívalo toliko v jeho celkovém odmítnutí kvůli údajné nevhodné specializaci zpracovatele posudku. Nejvyšší správní soud tedy zavázal žalovaného, aby v dalším řízení odstranil neúplnost a nepřesvědčivost znaleckého posudku IPVZ, a to buď výzvou k upřesnění či doplnění závěrů k závěrům uvedeným ve znaleckém posudku MUDr. Vorla, či přímo výsledkem autora posudku IPVZ. Teprve po odstranění vytýkaných nedostatků posudku IPVZ mohl žalovaný rozhodnout o žádostech žalobce.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích v záhlaví označeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud uvedl, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného zcela postrádá hodnocení opatřených důkazů a odůvodnění závěrů, jež žalovaný uvedl ve výroku rozhodnutí. Na straně 12 odůvodnění rozhodnutí žalovaného je pouze uvedeno, že popsany skutkový stav v odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá již ze založených písemných materiálů ve spisovém materiálu a žalovaný jej považuje za dostačující. Ohledně výsledku MUDr. Vorla a znaleckého kolektivu žalovaný uvedl, že má k dispozici znalecké posudky, a proto by byl výsledek nadbytečný. Krajský soud se ztotožnil s žalobcem, že v doplněném posudku IPVZ nejsou jednoznačně vysloveny závěry, resp. závěry v tomto posudku vyslovené vykazují rozpory, které bylo třeba nejméně výsledkem autorů posudku IPVZ a znalce MUDr. Vorla odstranit. Tyto rozpory pak krajský soud podrobněji popsal a dále uvedl, že žalovaný nereagoval ani na tyto rozpory, ani na upozornění žalobce na nedostatečně vypořádané závěry posudku; žalovaný podle krajského soudu pouze mechanicky převzal vyslovené závěry posudku IPVZ a na hodnocení tohoto důkazu rezignoval.

II. Obsah kasační stížnosti

pokračování

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti uplatnil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení.

[5] V rámci popisu předcházejícího průběhu řízení stěžovatel uvedl, že zjistil stav věci v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí, v odůvodnění rozhodnutí uvedl úvahy, kterými byl veden při hodnocení důkazů a při výkladu právních předpisů a s námitkami žalobce se vypořádal. Stěžovatel požádal IPVZ o doplnění revizního posudku, konkrétně aby se vyjádřil k závěrům předloženým ve znaleckém posudku MUDr. Vorla, IPVZ se k nim v doplňku č. 1 revizního posudku vyjádřil a uvedl důvody, pro které se závěry MUDr. Vorla nesouhlasí. Stěžovatel opakovaně žádal žalobce o udělení souhlasu s nahlédnutím do zdravotní dokumentace, pokaždé žalobce odmítl. Námitka žalobce, že stěžovatel odmítá doplnit dokumentaci ke vstupní prohlídce, se nezakládá na pravdě, neboť právě žalobce neudělením souhlasu toto znemožnil. Současně však stěžovatel uvedl, že zajištění dokumentace ke vstupní prohlídce považuje za nadbytečné, neboť by to nepřineslo žádné zásadní skutečnosti, které by měly vliv na posouzení již zjištěného skutkového stavu. Zdravotní stav žalobce v době přijetí do služby k bezpečnostnímu sboru nemá vliv na podstatu věci. Ve věci bylo potřeba vyřešit otázku příčinné souvislosti mezi služebním úrazem ze dne 5. června 2013 a dlouhodobým pozbytím zdravotní způsobilosti pro výkon služby. Stěžovatel zastává názor, že v řízení bylo prokázáno, že jednoznačnou příčinou pozbytí dlouhodobé zdravotní způsobilosti k výkonu služby je onemocnění páteře z obecných příčin.

[6] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Názor krajského soudu, že z důvodu rozporu závěrů mezi posudkem MUDr. Vorla a IPVZ, by se měl nechat vypracovat další posudek, je podle stěžovatele absurdní a nesmyslný, stěžovatel měl k dispozici dva důkazy (lékařský posudek ev. číslo 450/2015 o zdravotní způsobilosti příslušníka bezpečnostního sboru k výkonu služebního místa vystavený Zdravotnickým zařízením Ministerstva vnitra, Oblastním zdravotnickým zařízením České Budějovice dne 22. 9. 2015 a posudek IPVZ), které vyjádřily závěr, že zdravotní potíže, pro které žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost pro výkon služby, nejsou v přímé a příčinné souvislosti se služebním úrazem ze dne 5. 6. 2013. Z tohoto důvodu rozhodl o nepřiznání náhrad škody na zdraví. Rozpor namítaný krajským soudem v bodě 33 napadeného rozsudku podle stěžovatele žádným rozporem není, k čemuž citoval z doplňku posudku IPVZ, proč nelze spatřovat pracovní neschopnost vystavenou dne 5. 8. 2015 v příčinné souvislosti s úrazem. Soud rovněž opominul skutečnosti obsažené ve správním spise, že žalobce byl několikrát vyzván k udělení souhlasu s nahlédnutím do zdravotní dokumentace, což však odmítl.

[7] Stěžovatel rovněž nesouhlasí s vyjádřeným názorem soudu ohledně přiznaných nákladů řízení. Soud přiznal žalobci náhradu nákladů řízení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Stěžovatel nesouhlasí s přiznáním náhrady nákladů řízení za převzetí věci a přípravu právního zastoupení, tj. částky 3 100 Kč a s tím související náhrady hotových výdajů (300 Kč), neboť zmocněnec žalobce zastupoval již v odvolacím řízení, a proto nemohlo v řízení o žalobě ze strany zmocněnce dojít k převzetí věci a přípravě právního

zastoupení (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 62/2014 - 69 ze dne 4. 2. 2015, č. j. 3 Ads 81/2009 - 75 ze dne 3. 11. 2009). Podle stěžovatele nelze v tomto případě považovat náklady řízení v souvislosti s převzetím a přípravou právního zastoupení ve věci žaloby za náklady řízení nezbytné k řádnému a účelnému domáhání se žalobcova práva, neboť zmocněnec byl se skutkovými okolnostmi rozhodnými pro podání žaloby fakticky seznámen.

III. Vyjádření žalobce

[8] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ve věci je nutné zkoumat kolize závěrů znaleckého posudku MUDr. Vorla a znaleckého posudku IPVZ. Znalecký posudek IPVZ podle žalobce nesplnil vůbec svou revizní funkci, a to ani po zadání jeho doplnění. Znalecký posudek IPVZ ve spojení s doplňkem č. 1 i nadále vykazuje nesrovnalosti a nedostatky, i nadále není konkrétně a přezkoumatelně odůvodněn revizní závěr ve vztahu k oponentnímu posudku MUDr. Vorla. Stěžovatel měl zákonnou povinnost zjistit předepsaný stav věci (tzv. racionální jistoty), navíc byl povinen odstranit specifické nedostatky, určené předtím Nejvyšším správním soudem. Zpracovaný doplněk č. 1 IPVZ podle názoru žalobce neposkytuje konkrétní přezkoumatelné závěry a jejich náležité odůvodnění, na jejichž základě by bylo možné uzavřít, proč právě závěry IPVZ jsou správné a proč naopak závěry MUDr. Vorla nesprávné, na základě jakých konkrétních příčin tyto nelze považovat za odůvodněné a bylo je nutno revidovat závěry odlišnými. V dílčích vytýkaných aspektech žalobce odkázal na obsah podané správní žaloby ze dne 6. 1. 2020. Postup stěžovatele považuje žalobce rovněž za rozporný s povinností vrchnostenského nestranného rozhodování na podkladě zjištěné racionální jistoty o stavu věci (§ 180 odst. 1 služebního zákona).

[9] Žalobce doplnil, že je připraven poskytnout pro tento případ souhlas s vyžádáním zdravotní dokumentace, o čemž také písemně informoval stěžovatele. Tento souhlas byl původně odmítnut pouze v reakci na dřívější protiprávní postup stěžovatele, který odmítal provést důkaz znaleckým posudkem MUDr. Vorla. Žalobce je připraven souhlas poskytnout, to vše ale za situace, že stěžovatel bude náležitě postupovat při znaleckém dokazování a že nebude jednostranně prosazovat původní závěry IPVZ. Žalobce taktéž opakovaně neúspěšně navrhoval, aby byli v řízení případně vyslechnuti znalci, tj. MUDr. Vorel a pracovníci znaleckého kolektivu IPVZ. Stěžovatel na tyto návrhy v původním řízení nereagoval, v současné době (po rozhodnutí správního soudu prvního stupně) je nařízen výslech pracovníka IPVZ, návrhy na výslech MUDr. Vorla opět zůstávají bez odezvy. Žalobce tak vnímá postup stěžovatele i nadále jako tendenční, kdy není zachovávána rovnost a nestrannost. Mají-li být zkoumány či doplňovány revizní odborné závěry IPVZ, jistě by mělo být na místě alespoň umožnit znalci MUDr. Vorlovi účast tak, aby taktéž mohl blíže odůvodnit své původní závěry a reagovat na případné výhrady IPVZ. Ze strany žalobce bylo k vyjádření předloženému zástupcem rovněž předloženo osobní vyjádření žalobce ve věci.

[10] Dne 18. 5. 2021 pak žalobce doplnil své vyjádření ve věci tak, že krajský soud vytkl rozhodnutí stěžovatele rovněž nedostatky spočívající v tom, že výrok neodpovídal možnostem § 190 odst. 8 zákona o služebním poměru, což rovněž nelze přehlížet. Žalobce

pokračování

také soud informoval o tom, že v mezidobí žalovaný ve věci opětovně vydal rozhodnutí, které žalobce napadl žalobou (řízení je u Krajského soudu v Českých Budějovicích vedeno pod sp. zn. 51 A 27/2021).

IV. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a že za stěžovatele jedná zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[12] Otázkou, zda správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav pro vydání rozhodnutí o žádostech žalobce o přiznání náhrady za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě podle § 102 zákona o služebním poměru, o přiznání náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě podle § 103 zákona o služebním poměru a o přiznání jednorázového odškodnění podle § 105 téhož zákona, se Nejvyšší správní soud zabývá již podruhé. I nadále je veden spor o to, zda existuje přímá příčinná souvislost mezi služebním úrazem a dlouhodobou zdravotní nezpůsobilostí žalobce k výkonu služby.

[13] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné stručně shrnout podstatné relevantní skutkové okolnosti případu. Žalobce dne 5. 6. 2013 utrpěl při služební tělesné přípravě během nácviku použití donucovacích prostředků služební úraz. Vzhledem k tomu, že byla shledána 100 % odpovědnost bezpečnostního sboru za způsobený služební úraz, byla žalobci přiznána náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě. Žalobcova pracovní neschopnost trvala od 5. 6. 2013 do 8. 4. 2015. Následně nastoupil žalobce zpět do služby, během níž dodržoval úlevy stanovené služebním lékařem. Od 5. 8. 2015 byl žalobce opět v pracovní neschopnosti.

[14] Lékařským posudkem Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra – Oblastního zdravotnického zařízení České Budějovice ze dne 22. 9. 2015 byla žalobci stanovena zdravotní klasifikace „D“ – dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon služby v bezpečnostním sboru. Ze závěru lékařské komise vyplývá, že zdravotní obtíže, pro které byla žalobci stanovena zdravotní klasifikace „D“, nejsou v přímé a příčinné souvislosti se služebním úrazem z 5. 6. 2013. Na základě uvedeného lékařského posudku bylo se žalobcem zahájeno řízení ve věcech služebního poměru. Stěžovatel pak dne 21. 10. 2015 rozhodl o propuštění žalobce ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru (podle lékařského posudku poskytovatele pracovnělékařských služeb dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby).

[15] Žalobce následně požádal o náhradu za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě od 5. 8. 2015 a vyzval prvostupňový správní orgán k plnění náhrad podle § 103 a § 105 zákona o služebním poměru (náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě a jednorázové odškodnění). Pro případ, že by plnění

nebylo poskytnuto, navrhl žalobce vyhotovení nezávislého znaleckého posudku, který by jednoznačně prokázal, že ztráta způsobilosti k výkonu služby nastala v příčinné souvislosti se služebním úrazem.

[16] Prvostupňový správní orgán rozhodnutím ze dne 26. 4. 2016 náhradu za ztrátu na služebním příjmu nepřiznal, neboť dospěl k závěru, že nebyla splněna podmínka existence příčinné souvislosti mezi služebním úrazem a pracovní neschopností. Ze stejného důvodu nepřiznal žalobci náhradu za ztrátu na služebním příjmu po skončení pracovní neschopnosti a jednorázové odškodnění (rozhodnutí ze dne 12. 7. 2016). Stěžovatel řízení o odvolání proti dvěma prvostupňovým rozhodnutím spojil ke společnému projednání (15. 9. 2016).

[17] Ve vyjádření ze dne 10. 8. 2016 žalobce vyslovil svůj nesouhlas s výpisem ze zdravotní dokumentace a současně sdělil, že se sám rozhodl požádat o odborné posouzení otázky příčinné souvislosti mezi aktuálním zdravotním stavem a služebním úrazem znalce z oboru lékařství. Dne 30. 9. 2016 upřesnil, že jde o znalce MUDr. Vorla. Žalobce stěžovateli předložil znalecký posudek MUDr. Vorla vypracovaný v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, dne 1. 12. 2016. Otázka zadaná znalci zněla: „*Je zranění žalobce, které utrpěl dne 5. 6. 2013, v přímé příčinné souvislosti s tím, že dle lékařského posudku o zdravotní způsobilosti příslušníka bezpečnostního sboru k výkonu služebního místa ze dne 22. 9. 2015 pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost pro výkon služby?*“ MUDr. Vorel ve znaleckém posudku dospěl k závěru, že žalobce utrpěl při dopravní nehodě v roce 2007 podvrtnutí krční páteře. Jde o zranění obdobné jako dne 5. 6. 2013, tj. vzniklé násilným pohybem hlavou. Od roku 2007 do posuzovaného úrazu 5. 6. 2013 však ve zdravotnické dokumentaci nejsou zaznamenány žádné známky potíží následkem úrazu z roku 2007. Žalobce v minulosti trpěl obtížemi spojenými s poruchou páteře (v roce 1998 měl dlouhodobé a opakované bolesti v oblasti hrudní páteře spojené nejspíše s onemocněním Scheuermannovou chorobou); tyto potíže však postupně odezněly a s posuzovanou věcí nesouvisí. Znalec připustil, že podvrtnutí krční páteře může vést ke snížení odolnosti krční páteře vůči zevnímu násilí, a tím mohlo starší zranění umožnit vznik úrazu v roce 2013. To však nic nemění na existenci příčinné souvislosti mezi úrazem 5. 6. 2013 a zdravotní nezpůsobilostí pro výkon služby. Jinak řečeno, pokud by nedošlo k úrazu dne 5. 6. 2013, žalobce by nepozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost. Současně i bez úrazu v roce 2007 mohlo dojít k úrazu dne 5. 6. 2013 se všemi uvedenými následky.

[18] Stěžovatel usnesením ze dne 11. 5. 2017 ustanovil k vypracování revizního znaleckého posudku v oboru zdravotnictví Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. Stěžovatel IPVZ uložil posoudit a zodpovědět tyto otázky:

„1) Vysvětlíte a popište mechanismus vzniku zranění, které bývalý příslušník utrpěl při dopravní nehodě dne 30. 10. 2007, uveďte, jaká je obvyklá doba léčení u tohoto druhu zranění, a zda toto zranění zanechalo trvalé následky, které se mohly podílet na vzniku zranění, ke kterému došlo dne 5. 6. 2013.

2) Vysvětlíte a popište mechanismus vzniku zranění, které bývalý příslušník utrpěl dne 5. 6. 2013 při služební tělesné přípravě a uveďte, jaká je obvyklá doba léčení u tohoto druhu zranění a zda toto zranění zanechalo trvalé následky.

pokračování

3) *Zhodnoťte celkový zdravotní stav bývalého příslušníka zjištěný z dostupných lékařských zpráv ke dni 2. listopadu 2015, kdy byl bývalý příslušník propuštěn ze služebního poměru.*

4) *Uveďte, zda příp. objektivně zjištěné zdravotní obtíže jsou v přímé příčinné souvislosti se služebním úrazem, který bývalý příslušník utrpěl dne 5. 6. 2013.*

5) *Pokud bude shledána přímá příčinná souvislost, zda byl služební úraz hlavní příčinnou zjištěných obtíží a zda jde o příčinu důležitou, podstatnou a značnou.*

6) *Vyjádřete se k závěrům předloženého znaleckého posudku číslo 8986 v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství vypracovaného doc. MUDr. Františkem Vorlem, CSc.*

7) *Uveďte další důležité skutečnosti pro posouzení dané věci, které popř. vyplynou ze znaleckého zkoumání.“*

[19] Závěry IPVZ ve znaleckém posudku ze dne 27. 6. 2017 lze shrnout tak, že v žádném případě nelze neschopnost k výkonu služby od 5. 8. 2015 do 30. 11. 2015 dávat do přímé příčinné souvislosti s úrazem ve službě ze dne 5. 6. 2013. Délka pracovní neschopnosti při obdobném zranění obvykle nepřesahuje čtyři týdny; z předložené dokumentace vyplývá, že nebyl důvod trvání neschopnosti ke službě pro podvrtnutí krční páteře nejpozději od druhého týdne měsíce srpna 2013. IPVZ neshledal ani souvislost poranění při dopravní nehodě v roce 2007 se zraněním dne 5. 6. 2013.

[20] Stěžovatel zaslal dne 21. 5. 2019 IPVZ žádost o doplnění revizního znaleckého posudku s tím, že je zapotřebí odpovědět na otázku pod bodem 6, a to vyjádřit se k závěrům předloženého znaleckého posudku č. 8986 v oboru zdravotnictví v odvětví soudní lékařství vypracovaného MUDr. Vorlem, a to s odkazem na právní názor Nejvyššího správního soudu. Doplněk znaleckého posudku byl stěžovateli zaslán dne 2. 8. 2019.

[21] V doplňku znaleckého posudku IPVZ setrval na svých závěrech, že nezjistil žádné důvody, pro které by měl být žalobci ukončen služební poměr ze zdravotních důvodů v přímé příčinné souvislosti s úrazem ze dne 5. 6. 2013, a následně se vyjádřil k závěrům posudku MUDr. Vorla, s nimiž vyslovil nesouhlas. IPVZ v doplňku posudku poukázal mj. na to, že MUDr. Vorel „plně opomíjí skutečnost již v roce 1998 zaznamenaných a objektivizovaných potíží s hrudní páteří, v roce 2000 mimo jiné prokázané Scheuermannovy choroby hrudní páteře s omezenou hybností páteře, chronickými bolestmi zad a pravostrannou hrudní skoliózou Th 6-11, a že dne 4. 7. 2013 jsou zaznamenány navíc subjektivní údaje o bolestech bederní páteře s jejím napnutím a omezeným rozvíjením a při FBLR vyšetření dne 17. 9. 2013 je popsáno omezené rozvíjení hrudní páteře a blok Th 5 a 6, které jsou přičítány podvrtnutí hrudní páteře, ale žádné podvrtnutí hrudní páteře v souvislosti s předmětným úrazem nebylo nikdy doloženo“. Dále IPVZ uvedl, že konstatování MUDr. Vorla o tom, že v minulosti zjištěné obtíže spojené s poruchou páteře postupně odezněly a s pórůrazovou věcí nesouvisí, je nutné zpřesnit a poupravit. „Především bolesti zad jsou ve zdravotnické dokumentaci popisovány jako chronické, takže je zřejmé, že neodezněly, ale trvají, byť pravděpodobně s různou intenzitou a možnými remisemi. Potíže s hrudní páteří spojené s její omezenou hybností způsobené Scheuermanovou chorobou, skoliózou hrudní páteře a vadným

držením těla, byly přítomny před předmětným úrazem dne 5. 6. 2013 a jsou zaznamenány praktickou lékařkou i v období po předmětném úrazu...“. Podle IPVZ „jednoznačnou příčinou pozbytí dlouhodobé způsobilosti k výkonu služby (...) je onemocnění páteře z obecných příčin“.

[22] V rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 346/2018 – 33, Nejvyšší správní soud závázal stěžovatele právním názorem pro další postup ve správním řízení a vymezil požadavky na dostatečné zjištění skutkového stavu věci. Tyto požadavky lze stručně (v podrobnostech viz odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu) shrnout tak, že za objasnění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je odpovědný správní orgán. Pokud posouzení žádosti žalobce záviselo na odborných znalostech z oblasti zdravotnictví, jimiž správní orgán nedisponuje, a existuje-li rozpor mezi předloženými odbornými podklady, je odpovědností správního orgánu zajistit odstranění těchto rozporů. Stěžovatel tedy přistoupil k zadání revizního znaleckého posudku a následně (pro jeho shledanou nedostatečnost) k zadání jeho doplnění.

[23] I pro rozhodování podle zákona o služebním poměru platí obecné požadavky na odůvodnění správních rozhodnutí. Podle § 68 odst. 3 správního řádu se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, že stěžovatel požadavkům na řádné odůvodnění svého rozhodnutí nedostál, neboť jednak zcela rezignoval na jakékoliv hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí, tj. znaleckých posudků, a jednak z něj není zřejmé, jakým způsobem se vypořádal s námitkami žalobce k doplnění znaleckého posudku IPVZ.

[24] Již v předcházejícím rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 346/2018 – 33, Nejvyšší správní soud stěžovateli připomněl, jakým způsobem se provádí hodnocení důkazu znaleckým posudkem. Toto hodnocení obecně spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezů, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž bylo třeba se vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. S výjimkou věcné správnosti odborných závěrů, které správní orgán nemůže přezkoumávat, je tedy důkaz znaleckým posudkem hodnocen jako každý jiný důkaz (srov. rozsudek ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 19/2013 – 35, a dále srov. též rozsudek NS ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001, a usnesení NS ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. 21 Cdo 2939/2013). Obecně přitom platí, že posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Při splnění uvedených požadavků pak správní orgán odborné závěry posudku přejímá (srov. např. rozsudky ze dne 4. 7. 2012, č. j. 6 Ads 61/2012 – 15, nebo ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013 – 43).

[25] Z odůvodnění rozhodnutí stěžovatele je zjevné, že aniž by došlo k jakémukoli hodnocení revizního znaleckého posudku IPVZ, včetně jeho doplnění, bez dalšího došlo k přijetí odborného závěru tohoto posudku. Za takové „hodnocení“ přitom nelze považovat toliko citaci odpovědí na zadané otázky, resp. reakci IPVZ v doplnění posudku

pokračování

na závěry MUDr. Vorla. Stěžovatel se jakkoli nevyjádřil k tomu, zda tento posudek splňuje požadavky (úplnost, celistvost a přesvědčivost), při jejichž splnění lze takto postupovat. I kdyby však bylo možné předpokládat, že stěžovatel měl naplnění těchto požadavků za implicitně splněné, přijetí odborných závěrů znaleckého posudku nelze přijmout za situace, kdy je ze strany žalobce poukazováno na rozpory, nedostatečnosti či nepřesnosti v tomto posudku, které se týkají právě odborných závěrů, jež byly znalcem přijaty.

[26] Žalobce již ve vyjádření k doplnění posudku, stejně jako následně v žalobě, poukazoval zejména na to, že závěry IPVZ o jeho přetrvávajících obtížích před úrazem dne 5. 6. 2013 jsou procesně i věcně nepodložené. Právě na podkladě těchto obtíží posudek IPVZ dospěl k závěru, že jednoznačnou příčinou pozbytí dlouhodobé způsobilosti k výkonu služby bylo onemocnění páteře z obecných příčin, jež bylo zaznamenáno již v rámci vyšetření v roce 1998 a 2000. Žalobce k tomu argumentoval tím, že pokud by skutečnosti zjištěné z těchto vyšetření byly důvodem nezpůsobilosti ke službě, nemohl by být (v roce 2002) do služby přijat. K tomu navrhl, aby byla do spisu doplněna veškerá dokumentace o jeho přijetí do služby, včetně veškeré dokumentace o vstupní lékařské prohlídce, zápisu lékařské komise a jejích podkladech, a rovněž veškeré lékařské prohlídky žalobce po dobu konání služebního poměru (nadto žalobce uvedl, že po celou dobu služby byl v přímém výkonu služby se zdravotní klasifikací „A“). Stěžovatel se k těmto návrhům na doplnění dokazování v odůvodnění svého rozhodnutí vyjádřil tak, že *„byly již uvedeny ve vyjádření ze dne 24. 9. 2017 a odvolací orgán se k nim již výše vyjádřil, tedy výše popsany skutkový stav v odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá z již založených písemných materiálů ve spisovém materiálu a odvolací orgán jej považuje za dostačující“*.

[27] Žalobci lze přisvědčit v tom, že pokud revizní posudek staví svůj odborný závěr na tom, že „jednoznačnou příčinou pozbytí dlouhodobé způsobilosti žalobce k výkonu služby je onemocnění páteře z obecných příčin“, je na místě zjistit, zda a jak se takové onemocnění projevovalo od doby, kdy bylo diagnostikováno, do doby, kdy došlo ke služebnímu úrazu. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelem, že relevantní je pouze období následující po služebním úrazu (ostatně znalecký posudek své závěry vystavěl na vyšetření provedených 15, resp. 13 let před služebním úrazem). Bez dalšího vysvětlení (výpovědi znalce IPVZ) nelze považovat za přesvědčivé závěry posudku IPVZ, že žalobce již před služebním úrazem trpěl takovým onemocněním páteře, které posudek IPVZ považuje za faktickou překážku přijetí žalobce do služebního poměru v roce 2002 (viz s. 20 posudku IPVZ), pokud s výjimkou úrazu způsobeného dopravní nehodou v roce 2007 nejsou od roku 2000 do 5. 6. 2013 v posudku IPVZ (ani v posudku MUDr. Vorla) zaznamenány žádné doklady (lékařské zprávy) o případných obtížích žalobce spojených s onemocněním páteře.

[28] Jak Nejvyšší správní soud uvedl již v rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 346/2018 – 33, o vztah příčinné souvislosti se jedná tehdy, pokud škoda vznikla následkem služebního úrazu (tj. bez služebního úrazu by škoda nevznikla tak, jak vznikla). Příčinná souvislost musí být postavena najisto, nemůže jít o pouhou možnost či pravděpodobnost, nicméně služební úraz nemusí být jedinou příčinou vzniku škody; postačí, jde-li o jednu z příčin, avšak příčinu důležitou, podstatnou a značnou. Existence určitého chorobného stavu, třeba latentního, přitom nemůže vyloučit závěr, že mezi úrazovým dějem a jím vyvolaným následným chorobným stavem je příčinná souvislost, a

že tedy vyvolání tohoto chorobného stavu bylo způsobeno služebním úrazem jako jednou z hlavních příčin, které jej vyvolaly (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 1975, sp. zn. Cpj 37/74, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 11, roč. 1976, str. 35, dále viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2008, sp. zn. 21 Cdo 1508/2007, či ze dne 31. 8. 2012, sp. zn. 21 Cdo 2824/2011).

[29] Nejvyšší správní soud nepovažuje bez dalšího vysvětlení či doplnění za přesvědčivé závěry posudku IPVZ, že služební úraz nemohl mít jakýkoliv přímý vliv na zjištěný zdravotní stav žalobce, pokud – jak žalobce tvrdil (a hodlal prokázat navrženými, leč neprovedenými důkazy) – od svého přijetí do služebního poměru neměl z důvodu tvrzeného onemocnění páteře jakékoliv služební omezení, avšak po služebním úrazu v roce 2013 již řádného výkonu služby ze zdravotních důvodů fakticky nebyl schopen. S těmito stěžejními nejasnostmi, na něž žalobce poukazoval, se měl stěžovatel řádně vypořádat, resp. pro tyto účely měl doplnit dokazování (doplněním podkladů, výsledkem znalců). Pokud tak nepostupoval, zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti plynoucí z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a s tím spojených nedostatků odůvodnění.

[30] K jednotlivým stížným námitkám a argumentům pak Nejvyšší správní soud uvádí následující. Pokud stěžovatel namítal, že mu žalobce neudělil souhlas s nahlédnutím do zdravotní dokumentace, a proto nemohl doplnit dokumentaci ke vstupní prohlídce, v odůvodnění svého rozhodnutí je takový postup odůvodňován jinak – závěrem o dostatečném zjištění skutkového stavu. Po doplnění posudku IPVZ pak již žalobce nebyl o souhlas žádán. Je na úvaze stěžovatele, zda bude považovat za nesporné tvrzení žalobce, že od doby svého přijetí do služebního poměru až do služebního úrazu se u něj neprojevil zdravotní komplikace spojené s onemocněním páteře, resp. že ve výkonu služby nebyl z tohoto důvodu nijak limitován (ostatně toto tvrzení odpovídá podkladům zahrnutým v posudku MUDr. Vorla, z nichž vyšel rovněž posudek IPVZ). Výsledkem znalce, jenž zpracoval posudek IPVZ (případně doplněním tohoto posudku) by však mělo dojít k osvětlení závěru, že k chorobnému stavu, jež žalobci znemožňuje výkon služby, došlo (s přihlédnutím k dosavadní absenci zdravotních komplikací) právě v období následujícím po 5. 6. 2013, a nikoli dříve v průběhu výkonu služebního poměru. Nejvyšší správní soud tedy nepovažuje bez dalšího vysvětlení za přesvědčivý závěr posudku IPVZ, že služební úraz neměl na chorobný stav žalobce jakýkoliv (přímý) dopad. Případný dopad služebního úrazu na chorobný stav žalobce, resp. závěr o tom, zda tento úraz byl důležitou, podstatnou a značnou příčinou tohoto stavu, je přitom nutno posuzovat s vědomím, že v minulosti diagnostikované onemocnění páteře, s nímž až do služebního úrazu žalobce mohl službu bez omezení vykonávat, mělo zjevně latentní povahu.

[31] Doporučení krajského soudu, aby stěžovatel zadal zpracování dalšího posudku, nemusí stěžovatel vyhovět za situace, kdy bude možné vysvětlit či doplnit přijaté odborné závěry jiným způsobem (dalším doplněním posudku IPVZ, výsledkem znalce). K tomu je nutno doplnit, že pokud by to mohlo vést k objasnění věci, lze vyslechnout i znalce MUDr. Vorla, žalovaný není v tomto ohledu omezen pouze na výsledky autorů posudku IPVZ, tj. druhého ze znaleckých posudků.

[32] Je pravdou, že argumentace krajského soudu v bodě 33 napadeného rozsudku, v němž je poukazováno na rozpory v doplnění znaleckého posudku, není zcela

pokračování

srozumitelná, resp. citované rozpory v doplňku posudku IPVZ jsou pouze zdánlivé. Toto pochybení však nemůže mít na jinak správný závěr krajského soudu vliv. Argumentuje-li stěžovatel kompletní citací z doplňku posudku IPVZ (viz bod 20), z níž vyplývá, že nejsou správné závěry MUDr. Vorla o tom, že obtíže s páteří, jež byly žalobci diagnostikovány v roce 1998 a 2000, zcela odezněly, přičemž posudek IPVZ poukazuje na projevy těchto obtíží (s hrudní páteří) až v době následující po služebním úrazu, závěry přijaté v posudku IPVZ vzbuzují pochybnosti. Ze souhrnu lékařské zprávy ze dne 17. 9. 2013 (na niž posudek IPVZ odkazuje) vyplývají tyto závěry: „*st.p. X, v. s. X*“. Pokud mají být závěry znaleckého posudku IPVZ chápány tak, že při služebním úrazu nedošlo k přímému poškození hrudní páteře, a proto má zjištěná distorze hrudní páteře svůj původ jen a pouze v onemocnění páteře žalobce z obecných příčin (diagnostikovaného v letech 1998 a 2000), měl by se znalec vyjádřit k tomu, co bylo „spouštěčem“ problémů žalobce s páteří právě od roku 2013 (pokud v tomto ohledu neměl služební úraz žádný přímý vliv).

[33] Důvodná není ani námitka stěžovatele, že žalobci neměla být přiznána náhrada nákladů řízení podle advokátního tarifu za úkon právní služby spočívající v přípravě a převzetí právního zastoupení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 – 52, č. 2414/2011 Sb. NSS, skutečnost, že zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, nemá sama o sobě vliv na nárok tohoto zástupce na mimosmluvní odměnu za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před krajským správním soudem. Důvodem je skutečnost, že soudní řízení je postaveno na odlišných principech a procesních pravidlech než řízení správní, proto je třeba i zastoupení účastníka těchto řízení vnímat odděleně. Přestože zástupce, který účastníka řízení zastupoval již ve správním řízení, disponuje výhodou znalosti věci, nelze se ztotožnit s namítanou neúčelností tohoto úkonu, neboť zastoupení před správním soudem vyžaduje řadu úvah a postupů, jež zástupce účastníka ve správním řízení nemohl řešit (např. úvahy o možnosti obrany ve správním soudnictví, zajišťování důkazů, administrace spojená se zpracováním plné moci, zaplacením soudního poplatku atp.).

[34] Rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, č. j. 6 As 62/2014 – 69, a ze dne 3. 11. 2009, č. j. 3 Ads 81/2009 – 75, na něž poukazoval stěžovatel, přijatému závěru nebrání. Nejvyšší správní soud zde totiž náklady za úkon právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení nepřiznal nikoli za řízení o žalobě, nýbrž v rámci posouzení nákladů spojených s řízením o kasační stížnosti, a to s odůvodněním, že zástupce stěžovatele zastupoval již v řízení o žalobě, resp. ve správním řízení. Tento postup odpovídá shora vymezené diferenciaci mezi správním řízením a soudním řízením správním. Je tedy nutno odlišovat situaci, kdy nejsou náklady za předmětný úkon právní služby přiznávány v řízení o kasační stížnosti, neboť stejný zástupce již účastníka řízení před správním soudem zastupoval (jako v odkazovaných a jiných rozsudcích Nejvyššího správního soudu), od situace, kdy je připravována věc pro soudní řízení správní po proběhnutí správním řízením (jako ve věci posuzované). V takovém případě náhrada nákladů za úkon právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu oprávněnému účastníkovi řízení zásadně náleží.

[35] Nejvyšší správní soud ještě k doplnění žalobce ze dne 18. 5. 2021 považuje za vhodné poznamenat, že pokud stěžovatel nebrojil proti krajským soudem vytýkaným formálním nedostatkům stran dodržení zákonných náležitostí výroku ve smyslu § 190

odst. 8 zákona o služebním poměru, tyto nedostatky neučinil předmětem kasačního přezkumu, a proto se jimi Nejvyšší správní soud nezabýval. Vydal-li pak žalovaný v mezidobí ve věci nové rozhodnutí, tato skutečnost nemá na přezkum napadeného rozsudku ze strany Nejvyššího správního soudu vliv.

V. Závěr a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[37] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný neměl v řízení úspěch, a proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení nemá. Procesně úspěšnému žalobci přiznal soud náhradu nákladů na právní zastoupení za jeden úkon právní služby (sepis vyjádření ke kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 3 400 Kč; k uhrazení této částky žalobci stanovil soud žalovanému přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu